Disney

ENCICLOPEDIA

Ediție de LUX

19

Descoperă lumea distrându-te!

Mamiferele

DeAGOSTINI

Descoperă lumea distrându-te!

Mamiferele

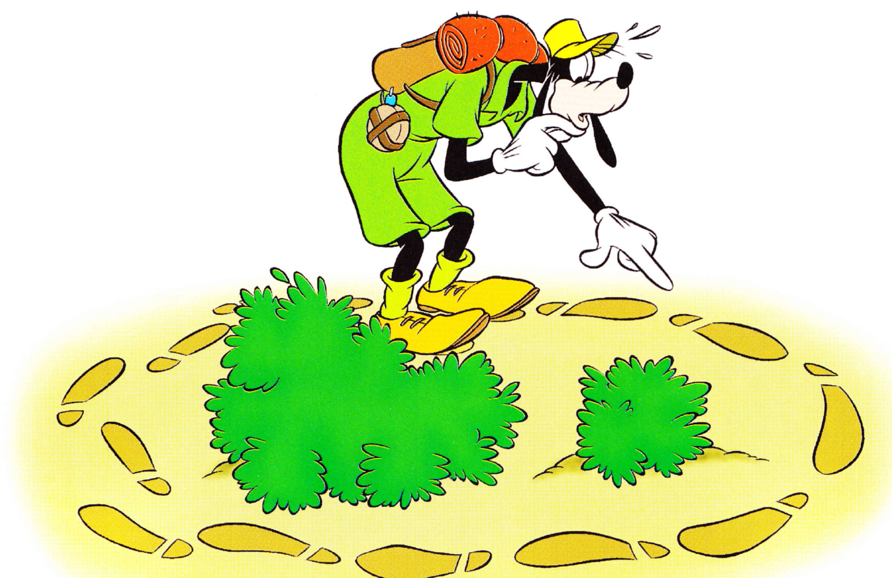
Cuprins

Introducere în

Mamiferele

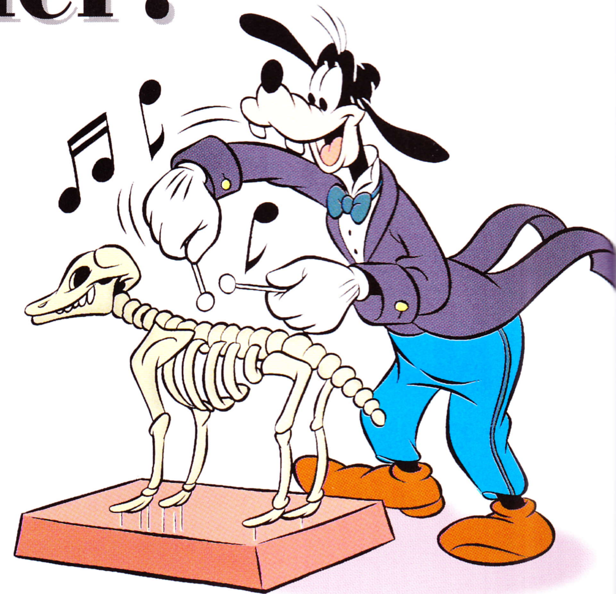
Mamiferele sunt un grup de animale care include mii de specii, de la cel mai feroce dintre tigri la cea mai mică pisicuță, de la enormul elefant la micuțul șoarece. Multe mamifere se deplasează pe sol, altele înoată în mare, altele zboară. Descoperă-le viața extraordinară.

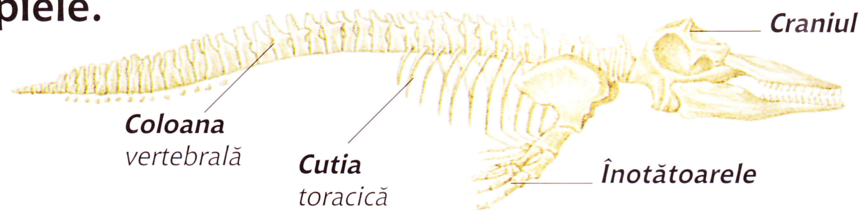
Mamiferele trezesc în noi cele mai mari emoții, de la teama plină de respect pe care o avem pentru leu la afecțiunea și la blândețea pe care le nutrim pentru câine, pisică și multe alte animale domestice. Dar să nu uităm că și noi, oamenii, suntem mamifere.

Ce este un mamifer?

Dacă vrei să vezi un mamifer, uită-te în oglindă. Omul este unul dintre cele aproximativ 4 000 de specii de animale numite mamifere. Toate mamiferele au sângele cald – pot păstra o temperatură constantă în interiorul corpului. Au plămâni pentru a respira aer și un cadru osos numit schelet, care le susține corpul. La cele mai multe mamifere, simțurile mirosului, gustului, pipăitului, văzului și auzului sunt bine dezvoltate. De asemenea, au cel puțin un pic de păr sau de blană pe piele.

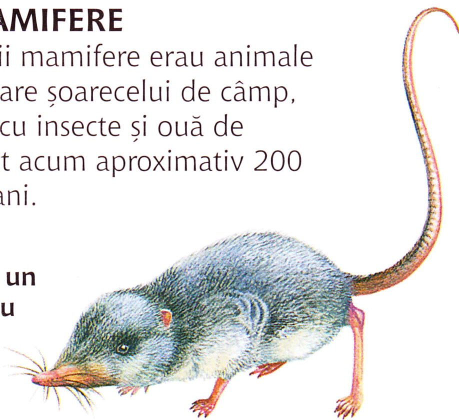

Delfinul, un mamifer marin

Primele Mamifere

Cele mai timpurii mamifere erau animale mici, asemănătoare șoarecelui de câmp, care se hrăneau cu insecte și ouă de dinozaur. Au trăit acum aproximativ 200 de milioane de ani.

Zalambdalestes, un mamifer timpuriu

Scheletul Mamiferelor

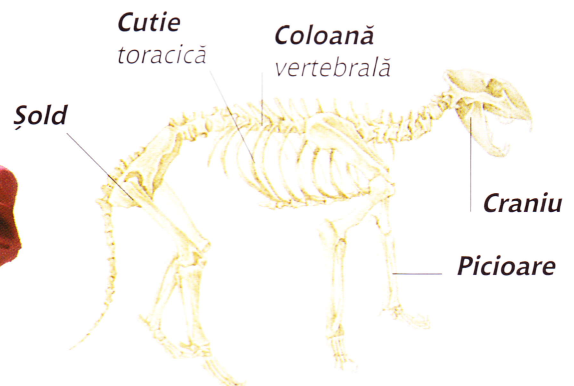
Toate mamiferele au o coloană vertebrală formată din oase separate numite vertebre. Anumite părți ale scheletului s-au modificat, pentru a se adapta la viața diferitelor mamifere. Mamiferele marine, de exemplu, au înotătoare în loc de picioare.

Cum se Răcoresc

Când li se face cald, mamiferele se răcoresc prin transpirație. Glandele sudoripare produc apă, care se usucă pe suprafața pielii. Acest proces reduce temperatura corpului.

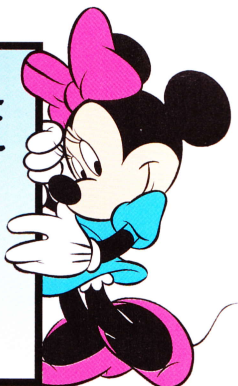
Copil transpirat

Leul, un mamifer terestru

DATE ULUITOARE

★ Cel mai mare mamifer este uriașa balenă albastră. Cântărește până la 190 de tone, mai mult decât 30 de elefanți africani la un loc.

MAMIFERE CARE DEPUN OUĂ

Majoritatea mamiferelor nasc pui vii, dar două specii depun ouă. Acestea sunt echidna și ornitorincul. Puii lor încă mai sug laptele matern.

Echidna australiană

HRĂNIREA PUILOR

La o femelă mamifer, glandele mamare produc lapte pentru pui. Puiul suge laptele din glande prin sfârcuri sau mameloane.

Blana groasă păstrează *căldura corpului*

Glandă mamară *pe pieptul mamei*

Pui de urangutan *care se hrănește prin sfârc*

Mâini mari, cu *care se apucă de crengi*

Cuib în copac, *unde doarme noaptea urangutanul*

Femelă urangutan cu pui

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PĂSĂRILE: pp. 40-41
CORPUL UMAN: pp. 16-17

Un marsupiu comod

Marsupialele sunt un grup aparte de mamifere. Se numesc astfel pentru că au pe abdomen un marsupiu, adică un buzunar de piele acoperit cu blană, unde puii își petrec primele luni de viață. Din clasa marsupialelor fac parte cangurul, koala, oposumul, diavolul tasmanian și veverița zburătoare. Există peste 250 de specii de canguri, răspândite în special în Australia și în America de Sud.

DATE ULUITOARE

★ **Puiul de cangur roșu are doar 2 cm, cât un degetar.**

Cangur nou-născut, în marsupiu

Cangurul adult se *hrănește cu ierburi și plante*

Femela și puiul de *cangur roșu*

CANGURUL ROȘU

Cangurul roșu trăiește în regiunile interioare ale Australiei. Femela naște un singur pui, care trăiește o perioadă în marsupiu, unde suge lapte. Când crește, tânărul cangur roșu părăsește marsupiul, dar nu ezită să se refugieze în buzuarul matern dacă se simte amenințat.

Cangurul se deplasează cu *ajutorul membrelor inferioare, sprijinindu-se și pe coadă*

Koala cu puiul său

Membrele posterioare sunt *foarte robuste, pentru a face salturi puternice și rapide*

Odată ieșit din *marsupiu, puiul de koala rămâne agățat de spatele mamei.*

KOALA

Ursul australian koala doarme până la 18 ore pe zi. Când este treaz, se agață de copaci și mănâncă frunze de eucalipt.

Picioarele, foarte *dezvoltate, au patru degete*

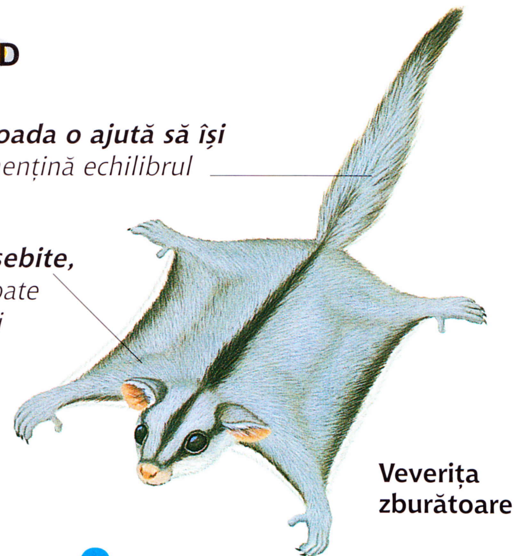
Auzul este foarte *dezvoltat*

Membrele anterioare *sunt scurte*

În marsupiu, puii *găsesc adăpost și hrană*

Cangurul tânăr se *hrănește cu laptele matern până în jurul vârstei de un an*

Femele de cangur roșu cu puii lor

Veverița zburătoare

VEVERIȚA ZBURĂTOARE

Pentru a se deplasa dintr-un copac în altul, veverița zburătoare se lansează în aer cu labele desfăcute. Astfel, își întinde cele două membrane care unesc membrele de trunchi, transformându-se într-un fel de parașută. Astfel, reușește să zboare până la 50 de metri.

Oposumul cu blană

OPOSUMUL

Oposumul cu blană trăieşte în copacii din pădurile tropicale din America Centrală şi de Sud. Se hrăneşte cu fructe şi nectar.

DIAVOLUL TASMANIAN

Diavolul tasmanian este un marsupial carnivor care trăiește în marea insulă Tasmania, din sud-estul Australiei. Are mandibule puternice și dinți ascuțiți și se hrănește cu reptile, păsări, pești și mamifere mici.

Diavolul tasmanian

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 50-51
PLANETA PĂMÂNT: p. 17

Insectivorele

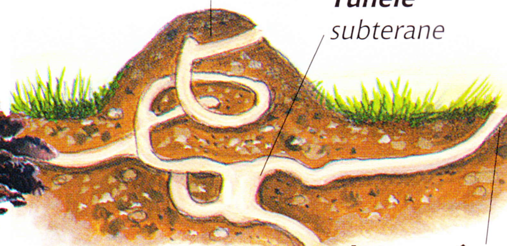
Unele mamifere, printre care cârtița, șoarecele de câmp și ariciul, se hrănesc cu o mare varietate de insecte. Mănâncă și alte viețuitoare mici, precum viermii și păianjenii. Multe dintre aceste mamifere au râturi lungi și înguste, cu care ajung în locurile strâmte unde se ascund insectele. Au gheare puternice, pentru săpat, și dinți ascuțiți, cu care își ronțăie hrana. Majoritatea insectivorelor trăiesc în regiuni calde, unde există întotdeauna multe insecte.

SĂPĂTORUL SUBTERAN

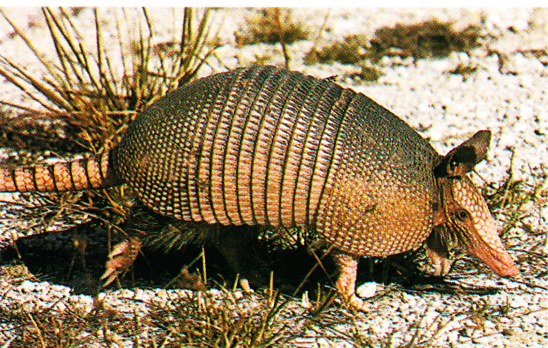
O cârtiță își petrece cea mai mare parte a vieții săpând în pământ, în căutare de insecte și viermi pe care îi mănâncă. Își folosește picioarele anterioare late pentru a împinge în lateral pământul în timp ce sapă. Vederea cârtiței este slabă, dar are un auz bun.

Cârtiță părăsindu-și vizuina

Vizuina subterană a cârtiței

Tatu în căutarea hranei

TATUUL CU ARMURĂ

Corpul unui tatu este bine acoperit cu plăci osoase. Poate părea fioros, dar în general este o ființă blândă, care se rostogolește ca o minge când este atacat. Își petrece cea mai mare parte a zilei dormind la adăpostul unei vizuine, o gaură sub pământ. Sapă vizuina cu ajutorul ghearelor ascuțite.

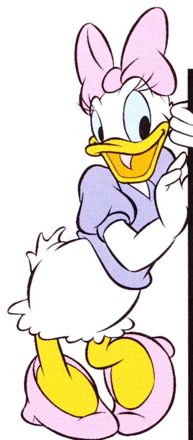

Tatu rotunjit ca o minge

Arici păros într-o pădure din Borneo

VÂNĂTORUL NOCTURN

Ariciul păros miroase urât! Îşi marchează teritoriul, zona în care trăieşte, cu un miros de usturoi putred, emis de glandele lui odorante. Acest mamifer din Asia de Sud-Est are cam aceeaşi mărime cu a unei pisici domestice. În general, vânează noaptea.

DATE ULUITOARE

★ Micul șoarece de câmp cu dinți albi, Savi, are doar 2 g, mai puțin decât o linguriță de zahăr. Este cel mai mic șoarece de câmp și unul dintre cele mai mici mamifere.

OSPĂȚ CU INSECTE

Când un consumator de furnici gigant dă peste un mușuroi de furnici sau de termite, îl deschide cu ghearele. Apoi, își împinge botul lung înăuntru și prinde insectele cu limba. Un devorator de furnici poate mânca chiar și 30 000 de furnici pe zi.

Șir de țepi păroși *de-a lungul spatelui*

Furnicar gigant, hrănindu-se cu furnici

Coada stufoasă *este aproximativ egală cu lungimea corpului*

Bot lung, pe care îl introduce *în mușuroiul furnicilor*

Limba intră și iese *de până la 150 de ori pe minut*

Limba este acoperită cu *peri, ceea ce ajută la prinderea insectelor*

Fiecare picior din *față are gheare lungi, cu care sapă în interiorul mușuroaielor*

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
INSECTE ŞI PĂIANJENI: pp. 40-41

Pădurea tropicală

În pădurile tropicale, numite jungle, este întotdeauna foarte cald și plouă mult. Există păduri tropicale în Africa, Australia, Asia și în America Centrală și de Sud. Cea mai mare pădure tropicală se află în Brazilia, în jurul fluviului Amazon.

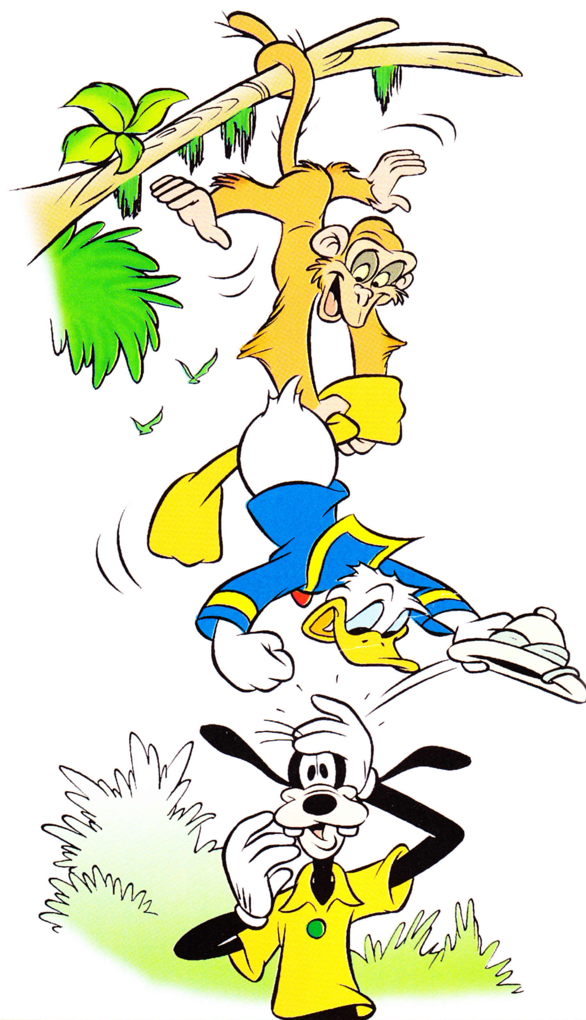
Uriașa pădure amazoniană este plină de viață. Printre mamiferele care trăiesc acolo se numără maimuțele, jaguarii, tapirii, porcii spinoși, furnicarii și oposumii. Mamiferele mai mici trăiesc de obicei în copaci, unde pot mânca multe frunze, flori și fructe și unde se simt în siguranță. Mamiferele mai mari rămân pe sol și vânează alte animale sau sapă în căutare de rădăcini de plante și insecte.

LEGĂNÂNDU-SE DINTR-UN COPAC ÎN ALTUL

1 Pentru a ajunge dintr-un copac în altul, maimuța păianjen apucă ramura cu coada și cu o mână.

2 Apoi se leagănă înainte și apucă altă ramură cu ambele mâini.

Tricou de *camuflaj*

Șapcă de camuflaj

Pentru a putea observa animalele din pădurea tropicală, un explorator are nevoie de haine de camuflaj care să îl ajute să se ascundă.

Pantaloni lungi de *protecție împotria înțepăturilor insectelor și ale plantelor*

TAPIRUL BRAZILIAN

Marele tapir își folosește nasul lung pentru a adulmeca frunzele gustoase de pe solul pădurii. Acest mamifer timid este un bun înotător și își petrece majoritatea timpului în apă.

Tapir căutând mâncare

Gheare lungi
pentru a se agăța de crengi

Leneș cu trei degete, împreună cu puiul lui

Blana verzuie
îi asigură camuflajul

3 **Maimuța dă drumul** primei ramuri și își înfășoară coada în jurul alteia.

Puii de leneș se
țin strâns de mamelele lor

Cei Care Locuiesc în Copaci

Mamiferele care trăiesc mai ales în copaci trebuie să se poată prinde strâns. Multe au mâini și picioare puternice, cu care se agață de crengi. Coada lungă le ajută să își țină echilibrul și poate fi folosită și pentru a-și menține poziția.

Leneșul atârnă
de copaci cu capul în jos

Porc spinos de copac

Tamarinul leu auriu

Solzii ascuțiți acoperă
corpul porcului spinos și îl protejează de dușmani

Degete lungi
pentru apucarea hranei

Gheare
ascuțite

Tamarinul trăiește
în grupuri de familie în copaci

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: p. 46
PLANETA PĂMÂNT: pp. 48-49

Coada este
aproximativ egală cu lungimea corpului

Liliecii

Poate că liliecii sunt urâți și inspiră teama, dar sunt într-adevăr deosebiți. Sunt singurele mamifere care pot zbura. Aceste creaturi, al căror corp este acoperit cu blană, zboară cu ajutorul aripilor netede din piele, fără păr. Liliecii trăiesc peste tot în lume, cu excepția Arcticii și Antarcticii. Majoritatea vânează noaptea. Mulți lilieci mănâncă insecte, dar alții se hrănesc cu fructe, broaște, șoareci și alte animale mici.

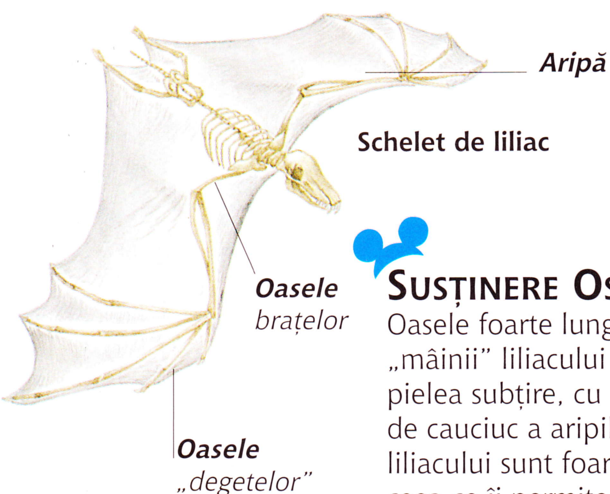

Liliecii de fructe sug *sucul și pulpa moale din fructe*

Liliecii care mănâncă fructe

Liliecii de fructe sunt numiți uneori vulpi zburătoare, datorită feței asemănătoare cu a vulpii. Liliecii de fructe trăiesc în zone tropicale precum Asia de Sud-Est și Australia de Nord. Mănâncă fructe coapte, zemoase și beau nectar – un lichid dulce pe care îl găsesc în flori.

Schelet de liliac

Susținere osoasă

Oasele foarte lungi ale „mâinii" liliacului susțin pielea subțire, cu aspect de cauciuc a aripilor. Oasele liliacului sunt foarte ușoare, ceea ce îi permite să zboare.

Chipuri fioroase

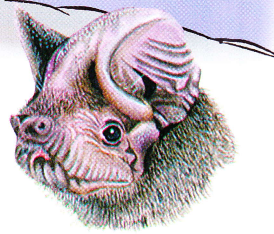
Ciudatele excrescențe și riduri de pe chipul unui liliac afectează sunetele pe care le scoate. Fiecare tip de liliac emite niște sunete proprii speciale atunci când se hrănește sau zboară pe întuneric.

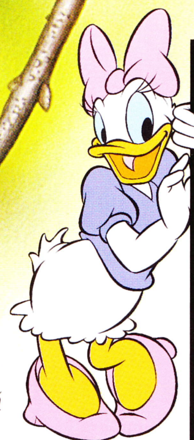
Liliac cu nasul în formă de frunză

Liliac cu fața de stafie *(Mormoops megalophylla)*

Liliac fără coadă *(Molossidae)*

DATE ULUITOARE

★ Aproape un sfert dintre mamiferele lumii sunt lilieci.

★ Liliacul brazilian fără coadă zboară cel mai repede. Poate zbura cu până la 50 km/h.

Gheare lungi *cu care se agață de crengi*

Vânător de Noapte

Un liliac insectivor prinde insectele din aer cu aripile sau cu gura. Liliecii zboară mai încet decât majoritatea păsărilor, dar se pot răsuci și întoarce în aer, ceea ce îi ajută să prindă hrana.

Liliac cu potcoavă la vânătoare de insecte noaptea

Lilieci de fructe hrănindu-se

Liliacul doarme *atârnat cu capul în jos și cu aripile strânse*

Corp acoperit *cu blană*

Ochi mari, pentru *a vedea la lumină slabă*

Dinți puternici, cu *care mestecă fructele*

Se Hrănește cu Sânge

Liliecii-vampiri sunt singurele mamifere care se hrănesc cu sânge. Liliacul mușcă un animal adormit şi linge sângele care curge din rană.

Liliac pătat

Liliac cu nasul lung

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
PĂSĂRILE: pp. 16-17
PLANTELE: pp. 24-25

Maimuțele și alte primate

Maimuțele sunt rude apropiate ale omului. Oamenii, maimuțele, lemurii, tarsierii și primatele aparțin aceluiași grup de aproximativ 200 de tipuri diferite de animale numite primate. Primatele sunt inteligente și învață repede lucruri noi. Multe au cozi lungi și trăiesc în copaci. Toate primatele au ochi cu privire frontală, degete puternice pentru apucat și brațe lungi. Majoritatea au degetul mare opozabil, adică dispus separat de grupul celorlalte patru degete ale unei mâini. Degetul mare se poate mișca pe toată lățimea palmei și poate apăsa celelalte degete. Aceasta înseamnă că pot ține strâns în mână chiar și obiecte mici.

Tarsier agățându-se de bambus

OCHI DE NOAPTE

Fiecare dintre ochii imenși ai tarsierului cântărește mai mult decât creierul. Tarsierul este activ noaptea, când ochii lui enormi îl ajută să vâneze cu succes insecte, păsări, șerpi și șopârle.

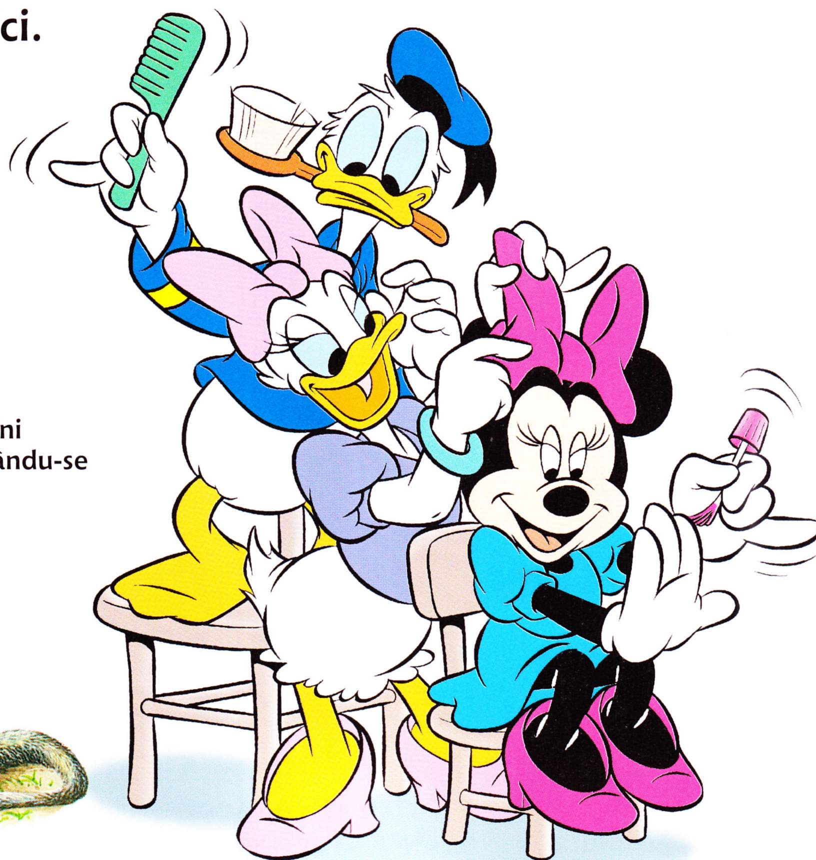
BLANĂ ÎNGRIJITĂ

Ca toate primatele, babuinii petrec o mare parte din zi îngrijindu-se pe ei înșiși și unul pe celălalt. Este o activitate socială importantă și o metodă de a-și menține blana curată. Multe alte mamifere își curăță blana una alteia.

Cel care curăță *culege mizeria și insectele din blană*

Babuini aranjându-se

LEMURUL SĂLTĂREȚ

Dimineața devreme, lemurii se cațără până în vârful copacilor în pădurile din Madagascar, pentru a se încălzi după noaptea rece. Cu picioarele lungi ca de cerb, pot sări dintr-un copac în altul în căutare de fructe și semințe.

Lemur cu coadă inelată în plină săritură

DATE ULUITOARE

★ Cea mai mică maimuță e marmosetul pigmeu. Masculul cântărește circa 140 g, iar femela doar 120 g; lungimea corpului lor este de doar 14 cm.

Fața cu piele, *înconjurată de blană*

Blană deasă, *mătăsoasă*

Vocea maimuței *urlătoare produce ecou într-o anumită zonă de sub falcă*

Brațe și *picioare puternice*

Degete puternice

Maimuțe urlătoare roșii

Coadă lungă *pentru a se apuca de crengi*

MAIMUȚE ZGOMOTOASE

Masculul speciei maimuței urlătoare roșii sud-americane este animalul cu una dintre cele mai puternice voci. Uneori, un grup de masculi dintr-un grup de maimuțe se alătură într-un cor asurzitor de urlete care poate fi auzit până la 3 km depărtare. Sunetul previne alte maimuțe urlătoare să stea deoparte.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
CORPUL UMAN: pp. 38-39
PLANTELE: p. 48

Gorile, urangutani & Co.

MIMICA FACIALĂ

Botul cimpanzeului poate exprima mai multe atitudini. Pentru a arăta prietenie, cimpanzeul împinge buzele înainte, în timp ce, când îi este frică şi se simte în pericol, îşi arată dinţii şi gingiile.

O gorilă mascul care urlă bătându-se în piept cu pumnii chiar inspiră frică! Dar această manifestare amenințătoare folosește doar la îndepărtarea intrușilor. Gorilele, într-adevăr, sunt animale care petrec mult timp odihnindu-se și hrănindu-se cu frunze, fructe și scoarță de copaci. Gorilele, cimpanzeii și urangutanii sunt maimuțe antropoide majore, adică foarte asemănătoare cu omul, în timp ce gibonii și siamangii din Asia de Sud-Est sunt niște maimuțe antropoide inferioare.

MARILE MAIMUȚE ANTROPOIDE

Pădurile și munții din Africa occidentală și centrală sunt locuința gorilelor, cele mai mari maimuțe. Masculul cântărește circa 175 kg. Aceste animale trăiesc în grupuri care includ până la 30 de indivizi, formate dintr-un mascul adult dominant, câțiva masculi mai tineri și mai multe femele cu pui.

Femelă adultă

Masculii adulți au spatele *acoperit cu blană argintată*

Grup de gorile

Femelele alăptează puii *până în jurul vârstei de 2 ani*

Maimuțele antropomorfe *merg pe toate cele 4 picioare, sprijinindu-se de încheieturile mâinilor*

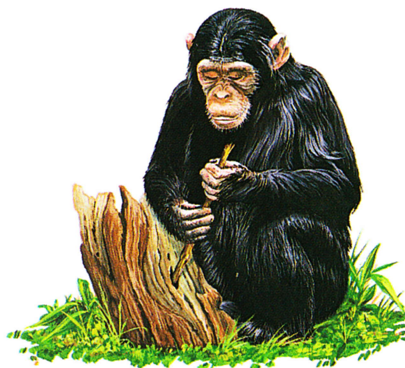

Giboni atârnați de o liană

VIAȚA ÎN COPACI

Gibonii trăiesc în cupluri formate dintr-un mascul și o femelă. Își petrec viața în copaci, deplasându-se prin legănare de pe o creangă pe alta cu ajutorul brațelor lungi.

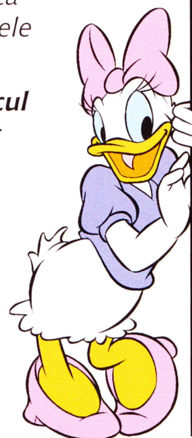

Cimpanzeu căutând insecte în interiorul unui trunchi putrezit

FOLOSIREA INSTRUMENTELOR

Cimpanzeii au învățat să folosească anumite instrumente. Introduc bețișoare în scorburile copacilor pentru a vedea ce este acolo și a extrage larvele care se ascund. În același mod, „pescuiesc" termitele și furnicile din mușuroaie: insectele se agață cu piciorușele de bățul pe care cimpanzeul îl scoate și îl linge.

DATE ULUITOARE

★ **Cea mai mare gorilă cunoscută vreodată cântărea peste 310 kg, de peste cinci ori greutatea unui om.**

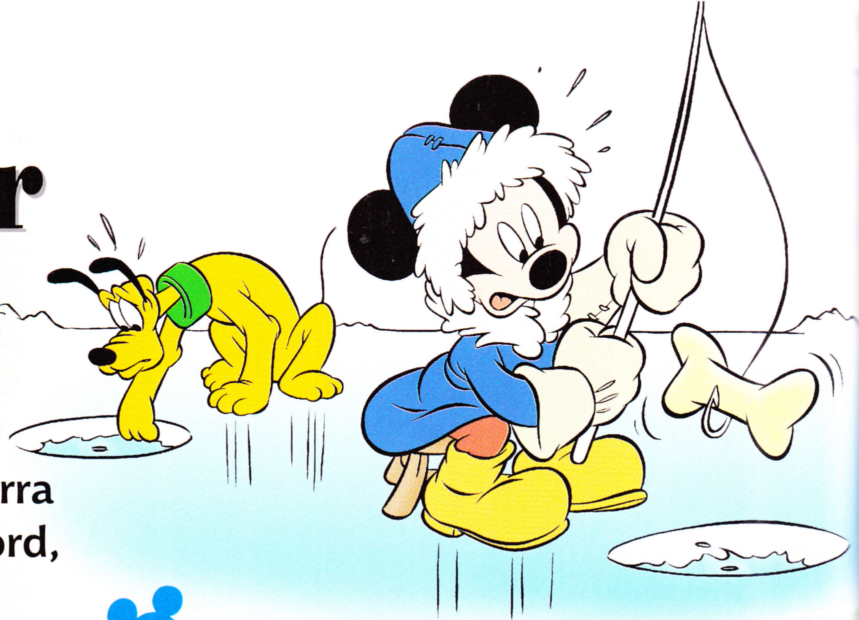
★ **Cimpanzeii mănâncă frunzele anumitor plante pentru a se vindeca de boli.**

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
COMUNICAȚIILE: pp. 14-15
CORPUL UMAN: p. 19

Cercul Polar Arctic

Una dintre cele mai reci și mai neprietenoase zone de pe Terra este regiunea din jurul Polului Nord, cunoscută sub numele de Cercul Polar Arctic. Include Oceanul Arctic și solul înghețat din jurul lui, numit tundră. Tundra acoperă părțile nordice ale Americii de Nord, Europei și Asiei.

În ciuda frigului, multe mamifere trăiesc în Cercul Polar Arctic, printre acestea numărându-se renii, boii moscați, vulpile, iepurii, urșii, lemingii și elanii. Haitele de lupi vânează karibu și boi moscați tineri. Creaturile mici, precum lemingii, își fac vizuini în pământ sau în zăpadă, la adăpost de vânturile reci. Oceanul Arctic este, de asemenea, locuință pentru balene, morse și multe specii de foci.

Glugă *îmblănită*

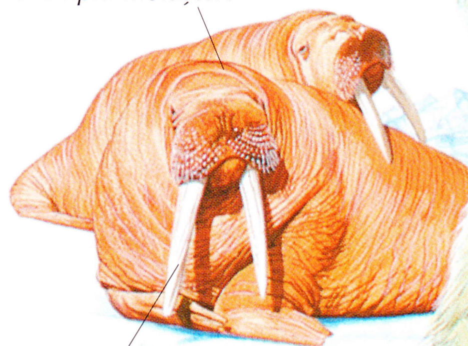
Costum pentru *zăpadă*

Mamiferele arctice au pielea îmblănită și un strat gros de grăsime, care le țin de cald. În schimb, oamenii au nevoie de haine groase.

Cizme groase, pentru *mersul pe zăpadă*

VÂNĂTOARE PE GHEAȚĂ

Urșii polari trăiesc la marginea straturilor arctice de gheață. Se hrănesc mai ales cu foci, pe care le prind din apă, de obicei printr-o gaură făcută în gheață. Ursul ucide foca lovind-o cu labele lui imense.

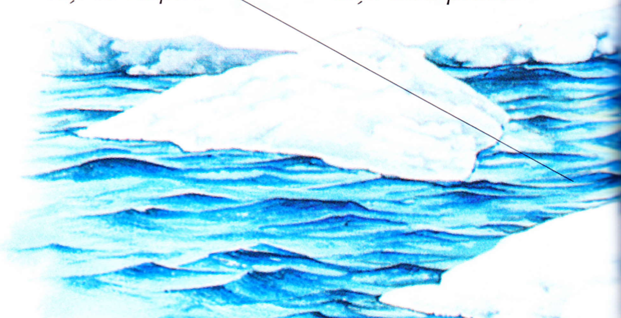

Morsele se hrănesc cu *animale marine, ca de exemplu moluștele*

Colți lungi, *ascuțiți*

Morsa

Ursul polar

Spărtură în gheață, *pe unde focile pot ieși să respire*

Gheare puternice și *labe late, cu care urșii ucid prada*

BOUL MOSCAT

Turme mari de boi moscați cu păr zburlit hoinăresc în zonele de tundră. Dacă sunt atacați de lupi sau de alte animale de pradă, se adună într-un cerc strâns. Boii tineri stau în mijlocul cercului, unde sunt la adăpost de pericol.

Cu coarnele înainte, boii moscați formează un cerc defensiv.

SCHIMBĂ HAINA

Unele animale arctice îşi schimbă culoarea odată cu schimbarea anotimpului. În timpul iernii, au blana albă, fiind greu de observat în zăpadă. Vara, când zăpada se topeşte, blana lor devine maro sau gri, pentru a se putea confunda cu stâncile şi cu plantele din jur.

Blana rezistentă la apă *apără ursul polar de îngheț*

Stratul gros de grăsime *de sub piele ține de cald focii*

Balena Beluga

Balenele Beluga rămân *uneori blocate în găurile din gheață atunci când vin să respire*

Foca-harpă

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
ATLAS: p. 40
PLANETA PĂMÂNT: pp. 46-47

Câinii sălbatici

Toți câinii domestici sunt înrudiți cu lupii. Lupii și alți câini sălbatici – precum coioții și vulpile – sunt carnivori (se hrănesc cu carne). Corpurile lor sunt adaptate pentru a vâna alte animale. Cu ajutorul simțurilor foarte dezvoltate, găsesc imediat prada, picioarele lungi îi ajută să o vâneze, iar dinții ascuțiți sunt arme fatale. Unii câini sălbatici trăiesc și vânează în grupuri de familie numite haite. Membrii haitei împart hrana și se apără unul pe altul împotriva dușmanilor.

CÂINI SĂLBATICI LA VÂNĂTOARE

1 O haită de câini africani de vânătoare începe să vâneze un grup de gnu.

Conducătorul turmei de lupi urlând

URLĂ LA LUNĂ

Lupii gri trăiesc în haite de 5-20 de animale, conduse de masculul cel mai puternic sau dominant, denumit mascul „alpha". Haita își păzește zona în care locuiește și urlă puternic, pentru a avertiza alte haite. În unele părți ale lumii, oamenii cred că lupii urlă atunci când e lună nouă.

Fiecare membru al haitei se supune masculului dominant

Lupii gri

2 Haita încearcă să izoleze un gnu – un animal tânăr sau bolnav – de restul turmei.

3 Câinii înconjoară repede animalul izolat și se pregătesc să îl omoare.

VULPEA DE ORAŞ

Vulpea roşie trăieşte în zone variate, de la păduri la deşerturi din Asia, Europa şi America de Nord. Vine chiar şi în oraşe, unde mănâncă resturi alimentare.

Vulpea roșie caută mâncare într-un sac de gunoi.

DATE ULUITOARE

★ Dingo sunt câini sălbatici australieni. Dacă li se oferă ocazia, vânează și omoară oi. Pentru a ține câinii departe de pășunile din Australia de Sud-Est, fermierii au construit cel mai lung gard din lume, care se întinde pe 4 887 km.

Câinele dingo

Blana poate fi *albă, gri, maro sau neagră*

Coada servește *la echilibru și la transmiterea de semnale către alți membri ai haitei*

Blana groasă îi *ține lupului de cald*

Picioarele din *spate au patru gheare, iar cele din față cinci*

Câini de tufiș adăpându-se la râu

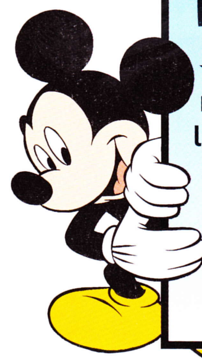
CÂINELE AMERICAN DE TUFIȘ (SPEOTHOS VENATICUS)

Câinii de tufiș trăiesc în pădurile și în pășunile din America Centrală și de Sud. Își petrec cea mai mare parte a zilei într-o vizuină subterană. Noaptea vânează în haite șoareci și șobolani.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANETA PĂMÂNT: pp. 50-51
SPAȚIUL COSMIC: pp. 22-23

Urșii

Urșii nu sunt chiar atât de drăgălași precum par. Când sunt surprinși sau se simt amenințați, atacă cu dinții și ghearele lor puternice. Urșii sunt cele mai mari mamifere terestre carnivore, dar mănâncă orice, inclusiv plante și insecte. Toamna, urșii din zonele cu climat rece consumă cât mai multă hrană, pentru a-și asigura rezerva de grăsime din corp. Apoi se ascund într-un bârlog călduros, unde dorm în lunile de iarnă sau hibernează.

DATE ULUITOARE

★ Ursul polar este cel mai mare din specia sa. Are 3 m lungime și cântărește 800 kg.

★ Micul urs malaiezian are doar 65 kg.

URȘII GRIZZLY

Urșii bruni trăiesc în Europa de Nord, Asia și America de Nord, unde li se spune grizzly. Se hrănesc în principal cu plante, dar mănâncă adesea și insecte și alte animale mici. De asemenea, prind pește și îl mănâncă.

CU OCHELARI

Ursul cu ochelari trăiește în munții Anzi din America de Sud. Inelele deschise la culoare din jurul ochilor ursului dau impresia că poartă ochelari. Fiind un bun cățărător, își găsește hrana în copaci.

Urs cu ochelari

Urși polari luptându-se

Puii stau cu mama lor până la vârsta de 4 ani

Ursul brun și puiul său la pescuit

EXERCIȚII DE LUPTĂ

Când se joacă, puii de urs polar își dezvoltă aptitudinile de luptători, de care vor avea nevoie ca adulți. Puii stau cu mama lor cam 28 de luni, învățând cum să vâneze în înghețata Antarctică.

Gheare puternice

IUBITOR DE MIERE

Pădurile din Asia de Sud-Est sunt căminul ursului malaiezian, care își folosește ghearele curbate pentru a culege fructele de pe crengi și a rupe scoarța copacilor, ca să găsească insecte gustoase. Limba sa lungă îl ajută să lingă mierea din cuiburile de albine.

***Corp masiv, cu** mușchi puternici*

***Ursul prinde somonul** din apă cu labele sale puternice*

Somon

Ursul malaiezian

MÂNCĂTORUL DE BAMBUS

Ursul panda uriaş are un apetit extraordinar. Petrece până la 15 ore zilnic mâncând 20 kg de frunze şi tulpini zemoase de bambus.

Panda uriaș mâncând bambus

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
ANIMALE DIN MARE: pp. 38-39
INSECTE ŞI PĂIANJENI: pp. 36-37

Micii vânători

Nu trebuie să fii mare pentru a fi un bun vânător. Mangustele și civetele sunt mici animale de pradă, care se hrănesc mai ales cu carne. Agila mangustă poate chiar să atace și să ucidă o cobră mortală. Un alt grup de vânători mici include sconcșii, nevăstuicile, viezurii și vidrele. Unele dintre aceste animale sunt foarte fioroase, fiind dotate cu dinți ascuțiți cu care își sfâșie prada. Multe au corpul lung și zvelt, pentru a putea urmări animalele în vizuinile lor.

DATE ULUITOARE

★ Simțul mirosului unui viezure este de până la 800 de ori mai bun decât cel al unui urs.

★ Uleiul de mosc din glandele odorante ale civetelor poate să nu pară plăcut la miros, dar se folosește ca ingredient la numeroase parfumuri.

Firele de păr tare de *pe spatele mangustei o protejează de colții cobrei*

Viezurii nou-născuți stau *într-o cameră pentru pui timp de 8 săptămâni*

Viezuri în vizuină

VIAȚA ÎN SUBTERAN

Grupurile de viezuri trăiesc în adăposturi subterane numite vizuini, pe care le sapă cu ghearele lungi. Noaptea, ies la vânătoare.

UCIGAȘA DE ȘERPI

Puține animale ar îndrăzni să atace o cobră. Agila mangustă indiană așteaptă până când șarpele își înalță capul pentru a scuipa otrava și apoi lovește. Sare înainte și îl mușcă de gât.

Colți

Dinți ascuțiți *ca lama*

Mangusta indiană

Cobra

Gheare *ascuțite*

Mangusta se *ține agățată de șarpe până când acesta moare*

Corpul încolăcit al *cobrei gata de atac*

Civetă africană

VÂNĂTOR DE NOAPTE

Civetele sunt mamifere mici, asemănătoare cu pisicile. Civeta de palmier este un cățărător priceput, care își petrece cea mai mare parte a vieții în copaci. Iese noaptea pentru a vâna alte animale mici și a căuta fructe.

Suricate pândind eventualii inamici

LA PÂNDĂ

Suricatul este o specie de mangustă care trăiește în grupuri de familie în vizuini. Unii stau de pază și latră ca să avertizeze restul grupului în caz de pericol, pentru ca aceștia să poată interveni.

SCONCSUL MIROSITOR

Când este amenințat, sconcsul își avertizează dușmanul legănându-și coada în aer și tropăind. Dacă acesta nu se îndepărtează, sconcsul face să țâșnească jeturi de lichid uleios, urât mirositor, care provine din anumite părți ale corpului, numite glande odorante și aflate sub coada lui.

Înainte de a *arunca jetul, sconcsul ridică coada*

Sconcs dungat

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
PLANTELE: pp. 16-17
REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 48-49

Deşertul Gobi

Este greu să trăiești în deșert. Deși hrana, apa sau adăposturile sunt foarte limitate aici, unele mamifere reușesc să supraviețuiască acolo. Există deșerturi în America de Nord și de Sud, Africa, Asia și Australia.

În deșertul Gobi din Asia Centrală, verile sunt fierbinți ca un cuptor, iar iernile înghețate. Chiar și vara, temperatura poate scădea cu 20 °C noaptea. Multe mamifere de deșert sunt nevoite să se ascundă de căldură. Ies noaptea, la apus sau la răsărit, când e mai răcoare. Cele care ies ziua aleargă să se răcorească. Altele au urechi mari, care le ajută să scape de căldura corpului.

Pălărie

Eșarfă mare

Bluză cu mâneci *lungi*

Creaturile deșertului au metode specifice pentru a-și menține temperatura scăzută ziua. Oamenii trebuie să se acopere pentru a se proteja de soarele fierbinte și de nisipul arzător.

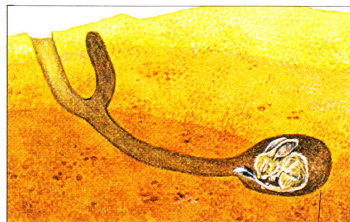
Pantaloni *din material subțire*

JERBOA DIN DEȘERT

Jerboa bea rareori și poate supraviețui doar cu apa din hrană. Iese din vizuină noaptea, pentru a căuta plante, semințe și insecte. Poate parcuge 12 km într-o noapte în căutarea hranei.

Jerboa cu urechi lungi

Jerboa sapă o vizuină *adâncă, răcoroasă, în care se adăpostește de căldura zilei*

Nările și urechile se *pot închide, pentru a împiedica pătrunderea nisipului*

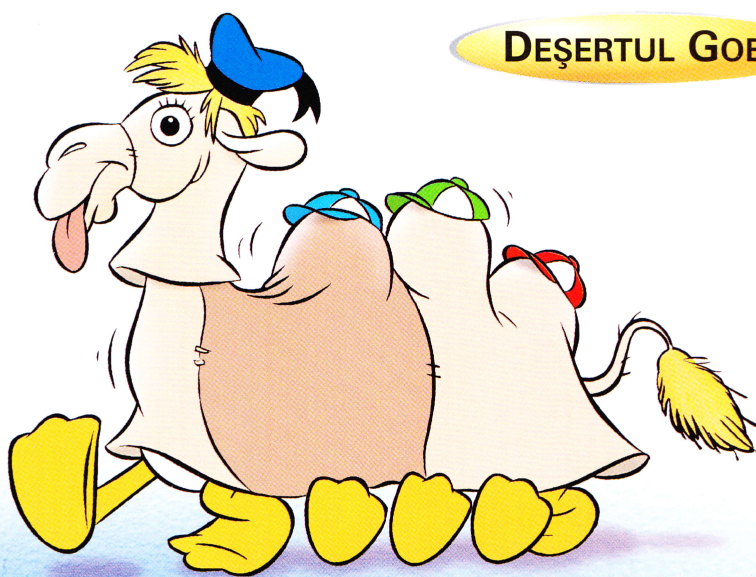
Catârul

Catârul este un măgar *sălbatic care aleargă repede, pentru a scăpa de dușmani*

Cămilă bactriană

LOCUITORUL DEȘERTULUI

Cămila bactriană cu două cocoașe poate sta fără apă timp de 10 luni. Când bea, poate înghiți 100 de litri în 10 minute. Cămila poate supraviețui atâta timp pentru că depozitează grăsime în cocoașe. Grăsimea produce apă și energie în lipsă de hrană și de băutură.

Ariciul de deșert

ARICIUL ȚEPOS

Ariciul de deșert se hrănește cu păsări, ouă și scorpioni. Când este amenințat, se rotunjește ca o minge. Vânătorul riscă să se rănească în niște țepi ascuțiți dacă încearcă să atace.

Grăsimea *este depozitată în cocoașe*

Gazela gușată

Gazelele sunt *singurele rivale din deșertul Gobi ale catârului, în ceea ce privește hrana*

Datorită copitelor *late, cămila nu se afundă în nisipul moale*

MAMIFERELE STEPELOR

Stepele sunt câmpii înalte, acoperite cu iarbă, care înconjoară deşertul Gobi. Antilopa de saiga paşte iarbă de stepă. Pisica lui Pallas vânează noaptea. Blana ei lungă şi deasă o protejează de iernile îngheţate.

Pisica lui Pallas

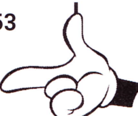

Antilopa de saiga

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ

INSECTE ŞI PĂIANJENI: pp. 52-53
PLANETA PĂMÂNT: pp. 52-53

Feline sălbatice

Un grup de lei în Kenya

Felinele sunt carnivore. Se hrănesc cu carnea altor animale – vânează. Au dinți ascuțiți cu care își ucid prada și picioare puternice cu care aleargă repede pe distanțe scurte și sar asupra prăzii. Au coloana vertebrală flexibilă, pentru a se putea răsuci și întoarce cu ușurință în timp ce aleargă. Felinele se bazează mai ales pe auz și văz pentru a găsi prada. Majoritatea vânează noaptea, când ochii lor mari le permit să vadă de șase ori mai bine decât oamenii.

FAMILIILE DE LEI

Leii trăiesc în grupuri sociale mari. Fiecare haită include în jur de 12 lei, în special femele și puii lor, cu unul sau mai mulți masculi adulți.

PUTERNICUL TIGRU

La asfințit, tigrul – cea mai mare felină – vânează bivoli, căprioare, porci sălbatici și alte animale de pădure. Tigrii trăiesc singuri, iar răgetul lor puternic ține alți tigri la distanță. Își marchează teritoriul sau zona în care locuiesc lăsând excremente, urme și zgârieturi pe trunchiurile copacilor.

DATE ULUITOARE

★ Lincșii au o vedere atât de bună încât pot vedea un șoricel la 75 m distanță.

★ Leii pot dormi 21 de ore zilnic.

***Prada este târâtă într-un** copac, departe de alți vânători care ar putea-o fura*

Leopard cu prada sa

***Blana pătată camuflează** leopardul atunci când vânează printre frunze și ierburi*

FELINA CARE SE CAȚĂRĂ

Leoparzii sunt văzuți adesea odihnindu-se pe crengile copacilor. Acești cățărători excelenți sar câteodată din copac direct asupra prăzii de pe sol. Leoparzii prind și mănâncă orice animale, de la insecte mici la maimuțe și porci.

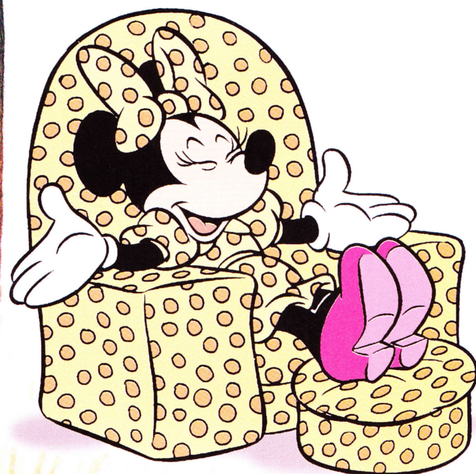
FELINE MICI

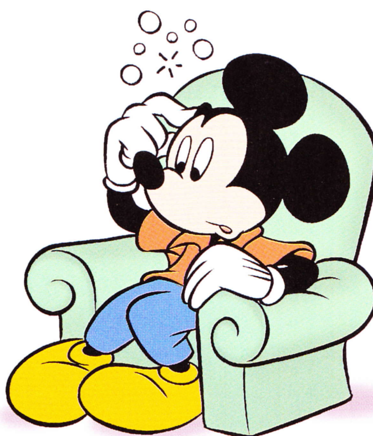
Există 30 de specii de feline mici, precum ocelotul și râsul. Ocelotul din America de Nord și de Sud vânează șoareci, șobolani și păsări. Râsul din Europa de Nord și Asia vânează prăzi mai mari, de exemplu iepuri și căprioare mici.

Râsul eurasiatic

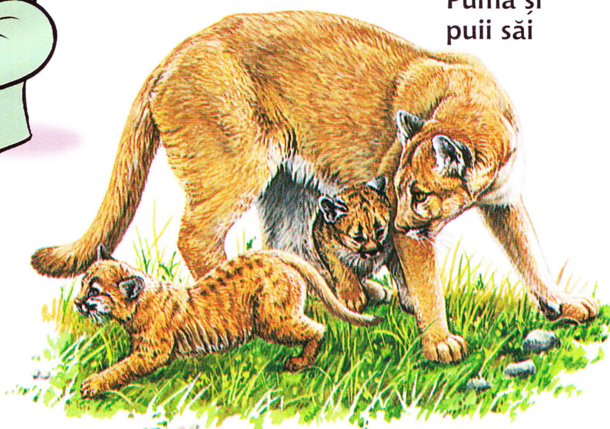
Ocelotul

FAMILIA PUMELOR

Puma trăiește în America de Nord și de Sud. O femelă naște doi sau mai mulți pui, pe care îi învață să vâneze de la vârsta de 6 luni. După aproximativ un an, femela îi respinge și încep să își caute singuri hrana.

Puma și puii săi

***Dungile de pe blana unui tigru** îi întrerup conturul corpului, făcându-l greu de văzut*

Tigru indian furișându-se prin iarbă

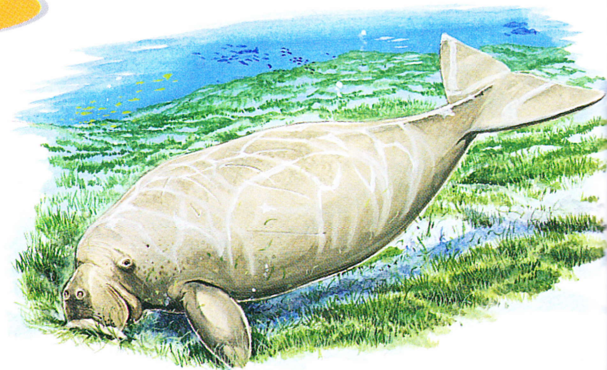
CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ

CORPUL UMAN: pp. 38-39

REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 16-17

Mamiferele marine

Balenele, focile, leii-de-mare și dugongii sunt mamifere care își petrec cea mai mare parte a vieții în mare. Corpul lor s-a adaptat la acest tip de mediu, fiind dotat cu înotătoare în loc de labe. Spre deosebire de pești, mamiferele marine trebuie să se ridice la suprafața apei pentru a respira. Sub piele au un strat gros de grăsime care le ține de cald.

Un dugong în căutare de hrană pe fundul mării

TIMIDUL DUGONG

Dugongul se hrănește cu alge, pe care le găsește pe fundul mării cu ajutorul mustăților sale sensibile. Trăiește în grupuri mici în apele de coastă ale Oceanelor Indian și Pacific.

***Punga de piele de** deasupra nasului amplifică răgetul elefantului-de-mare*

***Masculii încearcă să** lovească gâtul rivalilor cu gura deschisă*

Leii-de-mare se încălzesc la soare.

BĂTAIE ÎNTRE GIGANȚI

Elefantul-de-mare australian este cea mai mare focă existentă. În sezonul de împerechere, un mascul adună un grup de femele și se împerechează cu ele. Dacă se apropie un mascul rival, cei doi adoptă atitudini ostile și rag unul la altul.

Elefanți-de-mare australieni

LEUL-DE-MARE

Când se târăște pe pământ, leul-de-mare (numit și otarie) pare un animal leneș, dar în apă este foarte agil. Otaria din California atinge înot viteza de 40 km/h. Leii-de-mare înoată cu ajutorul înotătoarelor laterale, în timp ce focile mișcă înotătoarele posterioare.

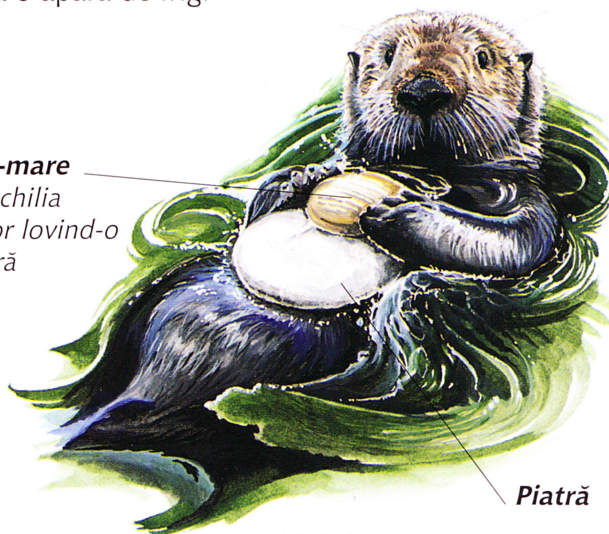

VIDRA-DE-MARE

Mâncarea preferată a vidrei-de-mare sunt peștii, aricii-de-mare, crabii, moluștele și melcii. După ce se aruncă în apă, revine la suprafață cu prada, se întinde pe spate și așază hrana pe burtă. Pielea groasă, impermeabilă o apără de frig.

Vidră-de-mare

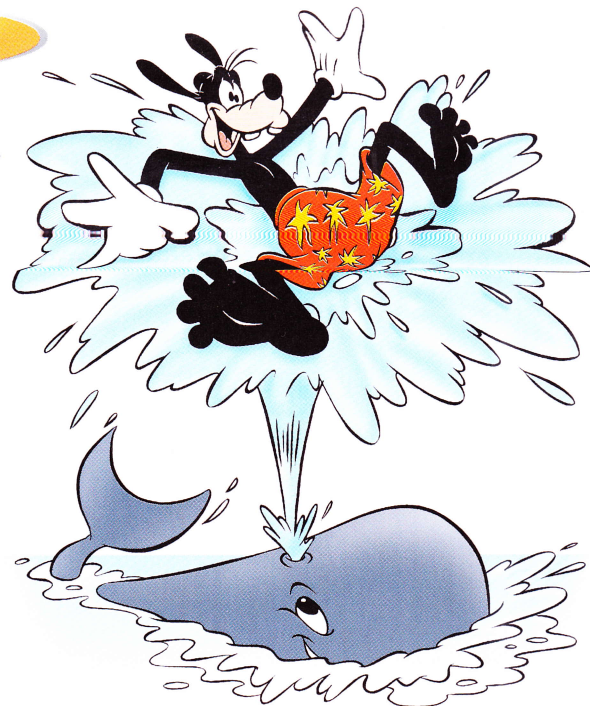
DATE ULUITOARE

★ **În timpul somnului, vidra-de-mare se învelește într-un banc de alge pentru a rezista curenților.**

★ **Cu mult timp în urmă, marinarii credeau că dugongii erau ființe extraordinare: sirene.**

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ANIMALE DIN MARE: **pp. 10-11**
ATLAS: **p. 55**

Giganții mării

Cetaceele sunt cele mai mari animale marine. Sunt de două feluri: cele dotate cu fanoane și cele cu dinți. Primele, printre care se numără balena albastră și balena uriașă, au în loc de dinți lamele verticale numite fanoane. Pentru a se hrăni, adună apa în gură și apoi o lasă să iasă, oprind cu fanoanele micile animale din apă. În schimb, cetaceele cu dinți, de exemplu delfinii, se implică activ în prinderea prăzii.

Rugozitățile de pe gât *permit pielii să se întindă când balena își umple gura cu apă, pentru a se hrăni*

Excrescențe *cornoase pe bot*

Prin acest orificiu balena *scoate aer și vapori de apă și inspiră aer înainte de a se scufunda din nou*

O balenă uriașă mascul

Un cașalot iese să respire.

CAȘALOTUL

Cașalotul se hrănește cu calamari și, pentru a-i căuta, se scufundă la o adâncime mai mare decât orice alt mamifer: poate atinge 2 000 m adâncime și poate rămâne sub apă timp de 2 ore!

CEL MAI MARE

Balena albastră este cel mai mare animal de pe Terra şi poate cel mai mare care a existat vreodată, mai mare chiar decât dinozaurii. Au fost văzute femele de 33 m lungime. Balena albastră trăieşte în toate oceanele.

Balena albastră înoată mișcându-și enorma coadă

Din maxilarul superior atârnă 300 de fanoane

Scufundător

CÂNTECUL BALENELOR

Masculii de balenă uriașă sunt celebri pentru „cântecele" lor, care țin ore întregi, fiind întrerupte doar de scurte pauze de respirație. Fiecare are un cântec propriu, format din multe sunete diferite, și îl folosește pentru a atrage femelele și a intimida alți masculi.

Câteva orci marine înconjoară un banc de pești.

Înotătoarele *laterale sunt folosite pentru viraje în apă*

ORCILE MARINE

Orcile marine sunt rude apropiate ale delfinilor. Vânează în grup, ca și lupii, și atacă bancuri de pești, foci, calamari și chiar alte balene. Uneori, atacă focile pe coastă.

Balena uriașă iese dintr-un *salt din apă pentru a trimite semnale altor balene. Uneori, cade pe spate.*

DATE ULUITOARE

★ **La naștere, balena albastră are 7 metri lungime. Are de 1 000 de ori greutatea unui copil nou-născut.**

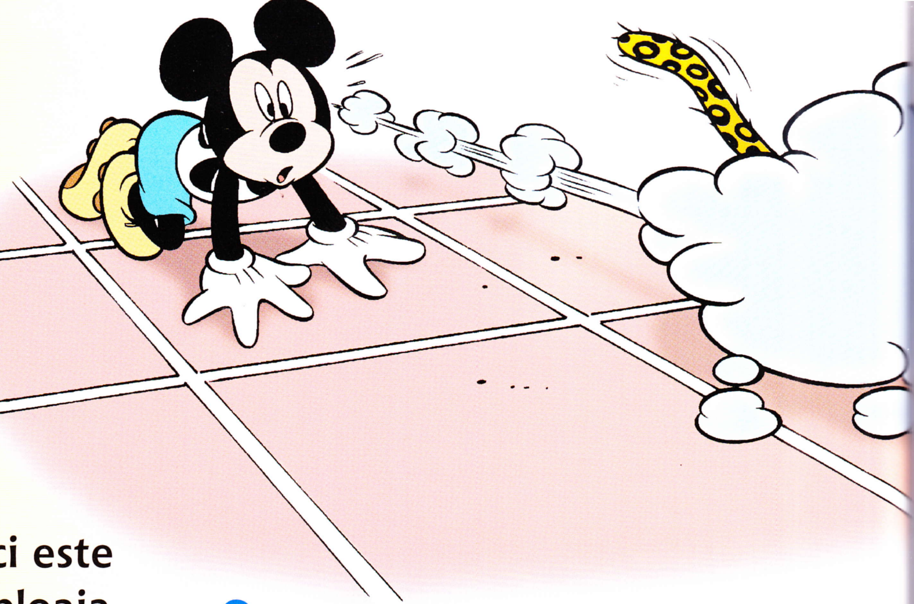

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ANIMALELE DIN MARE: **pp. 12-13**
PLANETA PĂMÂNT: **pp. 28-29**

Savana africană

Câmpii vaste, deschise, acoperite cu iarbă și salcâmi, formează savana africană. Aici este întotdeauna foarte cald, dar ploaia cade în mare parte în timpul unei perioade scurte numite sezonul ploios. În restul anului, pământul este foarte uscat.

O mare varietate de mamifere trăiește în savană, inclusiv erbivore precum girafele, elefanții, zebrele, antilopele și gazelele. Leoparzii, leii, gheparzii și câinii de vânătoare atacă erbivorele. Animalele care se hrănesc cu cadavre, de exemplu hienele, așteaptă să mănânce resturile.

Pălărie de soare

Îmbrăcăminte *subțire*

Animalele din savană încearcă să stea departe de soarele fierbinte. Oamenii au nevoie de haine subțiri și de o pălărie cu boruri în timpul unui safari.

Ghete rezistente pentru protecție *împotriva insectelor și a plantelor cu țepi*

ALERGĂTORI RAPIZI

Savana este căminul unora dintre cele mai rapide mamifere din lume, precum gheparzii și gazelele. Ghepardul nu poate alerga repede mult timp, așa că se apropie cât mai mult de prada sa înainte de a începe cursa finală, de mare viteză. Dacă ghepardul nu își prinde victima după aproximativ 400 m, renunță.

Copacii de acacia *protejează de soarele puternic al savanei*

Maimuța patas mascul *stă de pază în timp ce femela mănâncă*

Maimuțe patas

Blana pătată îl ajută pe *ghepard să se ascundă în iarba din savană*

Cu ajutorul cozii sale *lungi, ghepardul își menține echilibrul în timp ce aleargă*

Viața animalelor sălbatice din savană

PIELE ÎN DUNGI

Zebrele sunt cai sălbatici africani. Pielea lor dungată în alb și negru le permite să se recunoască unele pe altele. Sau le face mai greu de văzut pentru animalele de pradă, precum leul.

Turmă de zebre la un ochi de apă

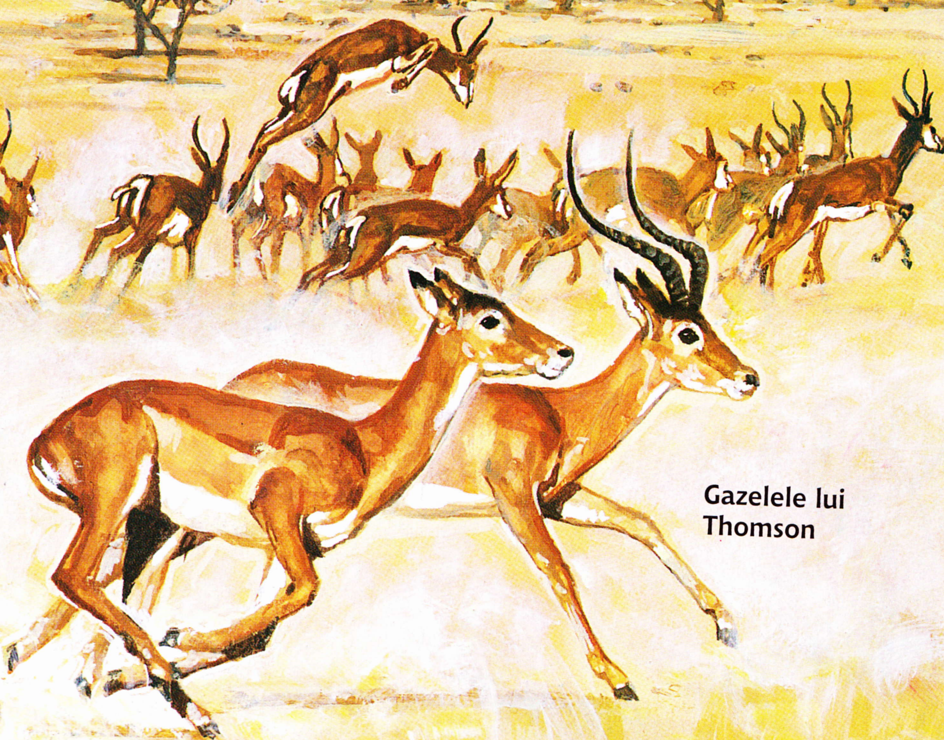
Gnu migratori

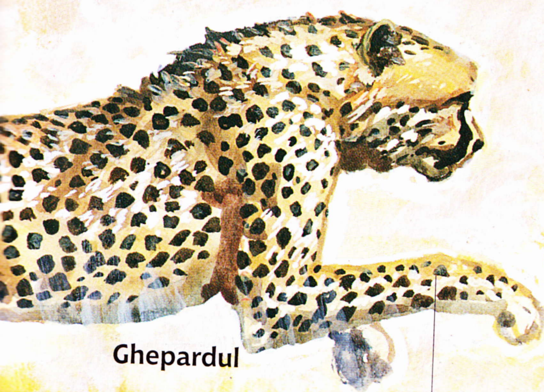
HOINARII GNU

În sezonul uscat, nu plouă deloc, iar apa și iarba sunt greu de găsit. Turme de până la 10 000 de gnu migrează în căutarea hranei. Parcurg distanțe lungi prin savană, căutând apă și iarbă.

Când sunt în pericol, *gazelele lui Thomson sar în sus și în jos pentru a-și deruta atacatorii*

Gazelele lui Thomson

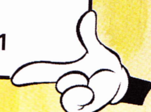
Ghepardul

Ghepardul este cel mai rapid *mamifer, putând alerga cu 105 km/h*

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ

ATLAS: pp. 36-37, 38-39
PLANETA PĂMÂNT: pp. 50-51

Mamifere de apă dulce

Apa dulce din râuri și lacuri găzduiește diferite plante, insecte, pești și animale mici. Ea reprezintă o bogată sursă de hrană pentru diverse mamifere, printre care vidrele, ornitorincii și chiar unii delfini. (Majoritatea delfinilor trăiesc în mări și oceane, dar există câteva specii care trăiesc în râuri.) Unor mamifere mari, printre care și hipopotamii, le place să stea în apă, ca să se răcorească în zilele fierbinți.

Vidre asiatice cu gheare scurte

Pipăind după hrană

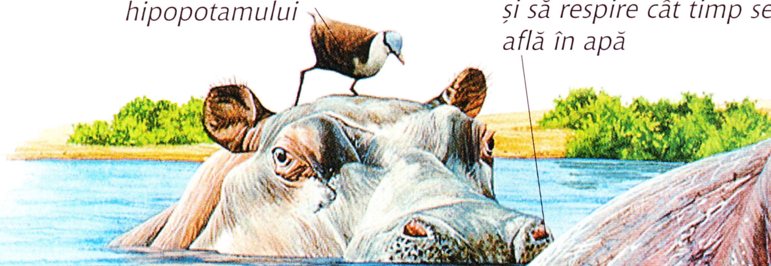
Vidra cu gheare scurte din Asia de Sud-Est are un acut simț al pipăitului. Folosindu-și labele, pipăie în jur în căutarea hranei, adică pește sau moluște, aflate în nămolul din albia râului.

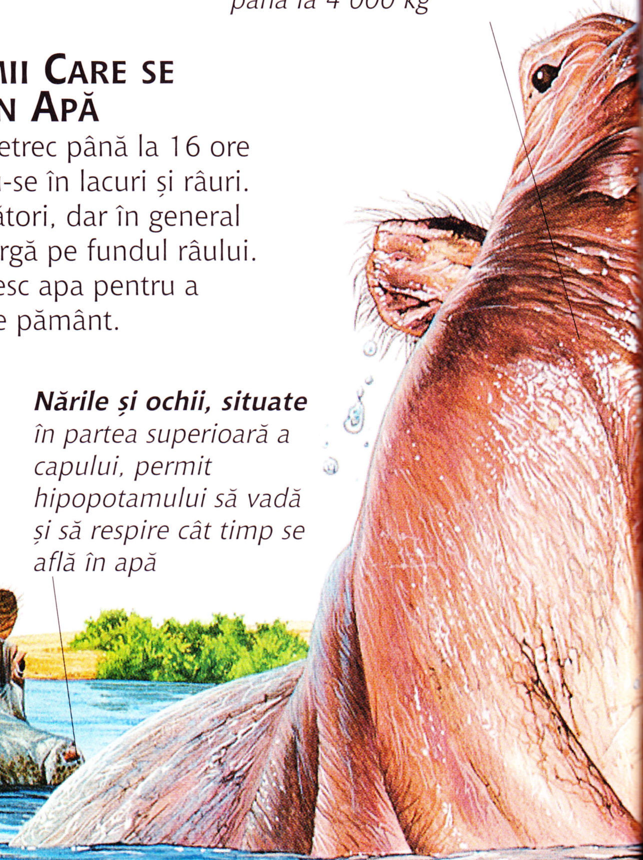

Hipopotamii care se bălăcesc în apă

Hipopotamii petrec până la 16 ore pe zi bălăcindu-se în lacuri și râuri. Sunt buni înotători, dar în general preferă să meargă pe fundul râului. La apus, părăsesc apa pentru a mânca iarbă pe pământ.

Un hipopotam cântărește *până la 4 000 kg*

Păsările stau cocoțate în *apropiere, gata să ciugulească resturi de mâncare dintre dinții hipopotamului*

Nările și ochii, situate *în partea superioară a capului, permit hipopotamului să vadă și să respire cât timp se află în apă*

DATE ULUITOARE

★ Ornitorincul este unul dintre puținele mamifere otrăvitoare. Masculii au câte o gheară goală pe dinăuntru la fiecare picior, cu care își înțeapă adversarul și îi injectează otrava.

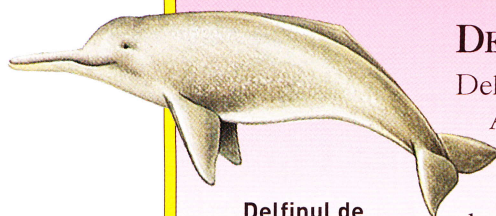
ORNITORINCUL CU CIOC DE RAȚĂ

Ornitorincul este un mamifer care depune ouă și are un cioc ca de rață. Trăiește în Australia, unde își petrece cea mai mare parte a zilei ascuns în vizuină. La apus și la răsărit, iese să caute hrană în apă.

Ornitorinc scufundându-se

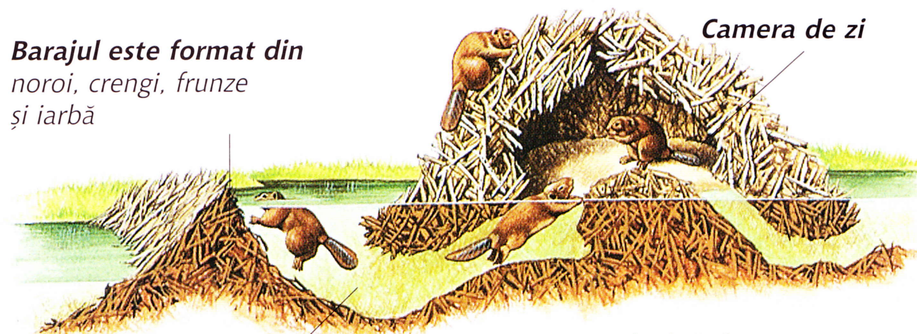
Fălcile larg deschise avertizează *alți masculi să nu se apropie*

Delfinul de râu crește până la 2,5 m

DELFINUL DE RÂU

Delfinul cu bot lung şi aproape orb din Amazon se hrăneşte cu peşti piranha, mormoloci şi crabi. Delfinii tineri sunt gri-albăstrui, dar pielea lor capătă o tentă roz pe măsură ce se maturizează.

***Barajul este format din** noroi, crengi, frunze și iarbă*

Camera de zi

***Canalele** subacvatice duc la camera de zi*

Vizuină de castor

CONSTRUCTORII CASTORI

Castorii trăiesc în grupuri de familie în Europa și America de Nord. Cu ajutorul imenșilor dinți din față, taie copaci și folosesc lemnul pentru a construi baraje. Acestea formează iazuri, unde își construiesc cuiburi sau vizuine.

***Dinții au maximum** 50 cm lungime*

Hipopotami într-un râu din Africa

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
ATLAS: p. 46
PLANETA PĂMÂNT: pp. 30-31

Mamifere cu copite

Există peste 200 de specii de mamifere cu copite, al căror nume științific este ungulate. Printre acestea, amintim puternicii rinoceri, dar și caii, vacile și porcii. Toate sunt dotate cu degete care se termină cu învelișuri tari, numite copite. Copitele sunt din cheratină – ca și unghiile și ghearele. Sunt erbivore și majoritatea merg „în vârful picioarelor". Unele mamifere copitate au și coarne din cheratină pe cap.

Colții sunt *dinți foarte mari*

PORCUL MISTREȚ

Agilii porci mistreți își atacă inamicii cu colții scurți și ascuțiți. Mistreții sunt rudele sălbatice ale porcilor de curte. Ca și ei, își folosesc râtul lung pentru a dezgropa rădăcini, bulbi, alune și ciuperci cu care se hrănesc.

Calul lui Przewalski

CALUL SĂLBATIC

Calul lui Przewalski era cândva răspândit pe câmpiile din Mongolia. Dar, până în anul 1969, specialiștii nu au găsit nicio urmă de cal în sălbăticie. Acum, animalele crescute în captivitate au fost repuse în libertate.

RINOCERUL INDIAN

Plăcile groase de piele dau impresia că puternicul rinocer poartă o armură. Alte mamifere cornute au coarne pe cap, dar la rinoceri coarnele sunt pe nas. Unii rinoceri au două coarne, însă rinocerul indian are doar unul.

Rinocerii au un auz *bun, dar vederea este slabă*

Cornul este format din *fibre de cheratină groase și strâns lipite*

Pielea groasă cade *în falduri grele*

Rinocer indian în atac

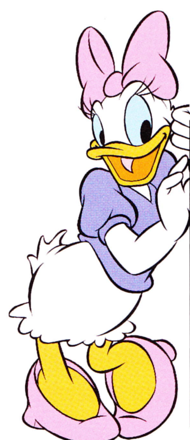

Vigonii păscând în Peru

VIGONIILE DE MUNTE

Vigoniile sunt cei mai mici membri ai familiei cămilelor, dar nu au cocoașe. Trăiesc pe crestele munților Anzi din America de Sud și sunt protejate împotriva vântului rece de blana groasă, cu aspect de lână.

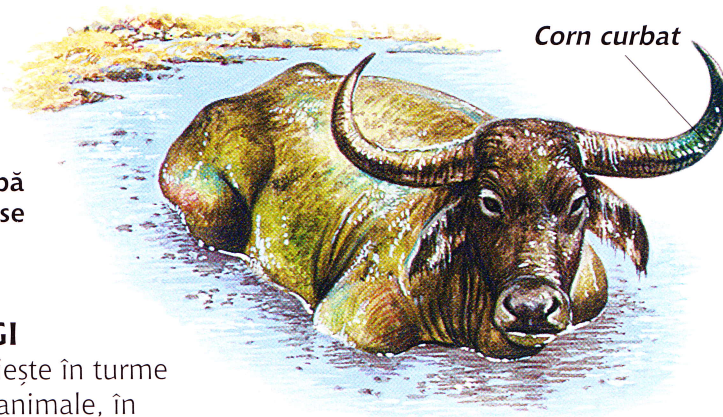
DATE ULUITOARE

★ Rinocerul alb african are 3 600 kg, mai mult decât 50 de oameni obișnuiți.

***Picioarele** puternice susțin greutatea rinocerului*

***Cele trei degete de la** fiecare picior se termină în vârf cu niște copite grele.*

Corn curbat

Bivol de apă bălăcindu-se

COARNE LUNGI

Bivolul de apă trăiește în turme de până la 50 de animale, în mlaștinile și zonele umede din Asia de Sud-Est. Coarnele lor lungi și curbate sunt un bun mijloc de apărare împotriva principalului lor inamic – tigrul.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ

CORPUL UMAN: **p. 15**
PLANTELE: **pp. 18-19**

Mamifere erbivore

Multe mamifere copitate pasc – se hrănesc cu iarbă și alte plante care cresc pe pământ. Altele mănâncă frunze din tufișuri și copaci. Erbivorele copitate, precum vacile, girafele și căprioarele, au un mod deosebit de a mânca. Înghit plantele după ce le mestecă rapid. Hrana este parțial digerată sau mărunțită în stomacul animalului, și apoi este adusă înapoi în gură pentru a fi mestecată mai bine. Acest mod de a mânca se numește rumegare.

Limba girafei are *până la 45 cm lungime*

Girafe la un ochi de apă

Ibex mascul cocoțat pe o stâncă

Cele mai înalte mamifere

Girafele sunt cele mai înalte mamifere – capetele lor se află la aproximativ 5,3 m deasupra pământului. Mănâncă frunzele din vârful copacilor, la care alte animale din savana africană nu ajung.

Ibexul, sigur pe picioarele lui

Aceste capre-antilope se mișcă foarte ușor pe deasupra pantelor stâncoase ale munților. Sar de pe o stâncă pe alta fără efort. Ibecșii masculi au coarne mari, curbate spre spate, care pot depăși 75 cm lungime.

Coarnele scurte *sunt din os, acoperite cu piele*

RAPIDA ANTILOPĂ

Impala cu picioare lungi, care aleargă repede, este o varietate de antilopă. Trăiește în turme de 15-25 de femele și pui, conduse de un singur mascul adult. Când sunt amenințate de un atacator, aleargă fiecare în altă direcție, cu sărituri foarte rapide.

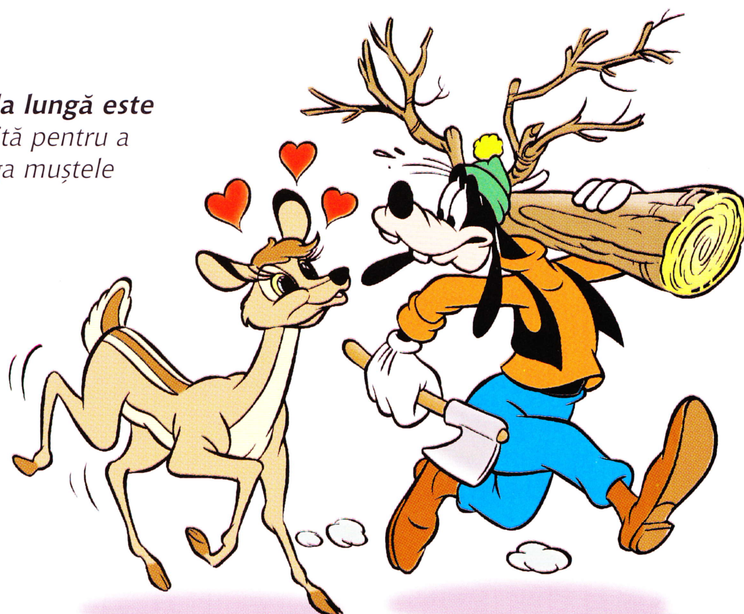
Impala

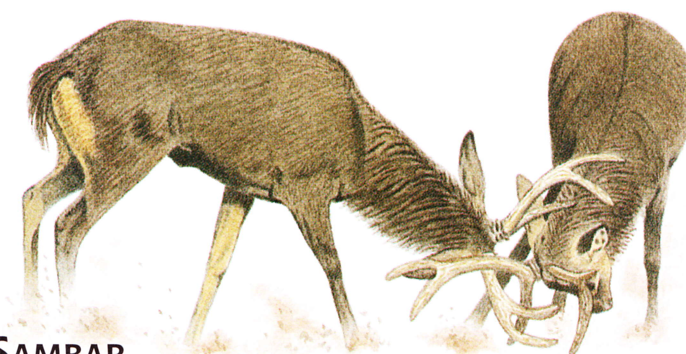
Girafa depărtează larg *picioarele din față când se apleacă să bea apă*

Coada lungă este *folosită pentru a alunga muștele*

Modelul pielii ajută *la camuflarea girafei*

Gâtul lung are șapte oase, *ca și la alte mamifere, dar fiecare os este foarte lung*

Cerbii sambari își blochează coarnele într-o luptă.

DATE ULUITOARE

★ **Până și un pui nou-născut de girafă are 2 m.**

★ **Nu există două girafe a căror piele să aibă același model.**

LUPTĂTORUL SAMBAR

Cerbul sambar mascul are pe cap coarne mari ca niște crengi. Le folosește pentru a impresiona femelele și a se lupta cu alți masculi pentru dreptul de a se împerechea cu acestea.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
INSECTE ȘI PĂIANJENI: pp. 30-31
REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 16-17

Elefanții

Trompa unui elefant este ca o unealtă bună la toate. Este suficient de puternică pentru a ridica trunchiuri grele de copaci și totuși atât de sensibilă încât poate culege fructe coapte fără a le strivi. Trompa mai servește și la mirosit, spălat, respirație, pipăit și la emiterea unor sunete tari, ca de trompetă. Și colții au utilizări multiple, inclusiv săpatul pentru rădăcini și apă și lupta împotriva adversarilor. Există două specii de elefanți – african și asiatic.

ELEFANTUL ASIATIC

Elefantul asiatic are până la 5 400 kg și 3,4 m înălțime la nivelul umărului. La capătul trompei, se află o proeminență ca un deget, cu ajutorul căreia elefantul apucă diverse obiecte.

Elefantul asiatic

Urechi mici, *triunghiulare*

Trompa este *un nas lung pe buza superioară*

Colți scurți

BAIA

Elefanții trăiesc în țări fierbinți, așa că trebuie să se răcorească. Adesea își fac dușuri răcoritoare, sorbind apă cu trompa și turnându-și-o pe corp.

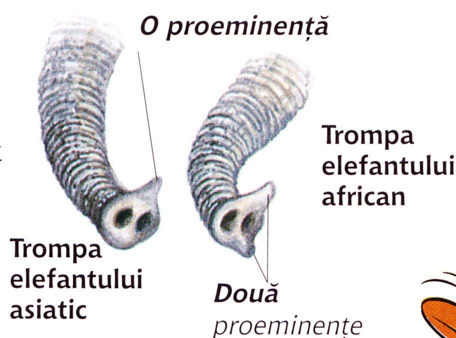

Un elefant african făcând baie

ELEFANTUL AFRICAN

Elefanții africani pot atinge mai mult de 4 m înălțime la nivelul umărului și pot cântări aproximativ 6 tone. Trompele lor se termină cu două proeminențe ca niște degete.

DATE ULUITOARE

★ Elefanții mănâncă cel puțin 150 kg de vegetale zilnic. Adică aproximativ 1 000 de mere sau pere.

Elefantul african

***Urechi mai mari și mai** rotunjite decât ale elefantului asiatic*

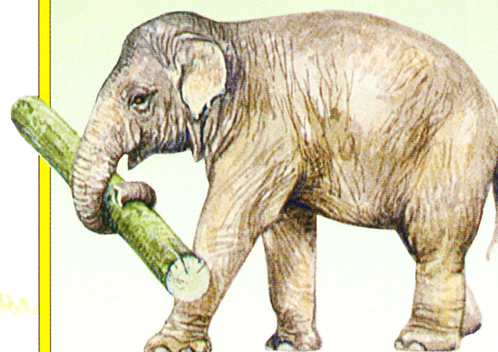
***Pielea are** maximum 2,5 cm grosime*

Colți lungi

***Colții sunt** dinți imenși*

ELEFANŢI MUNCITORI

Trompa unui elefant are 100 000 de muşchi, ceea ce o face foarte puternică. Timp de mii de ani, oamenii au antrenat elefanţii să ridice, să împingă şi să tragă obiecte grele.

Elefant care ridică un buștean greu cu trompa puternică.

Pui de elefant african

COPIL MARE

Un elefant nou-născut este un copil mare, care cântărește cam de două ori cât un om adult obișnuit. Copilul trebuie să se simtă apropiat de mama lui, astfel că de multe ori se ține cu trompa de coada ei atunci când merge.

CAUTĂ ŞI DESCOPERĂ
PICTURI ŞI SCULPTURI: pp. 34-35
ISTORIA OMULUI: pp. 16-17

Lanțul Himalaya

Cei mai înalți munți din lume se află în Himalaya, în lanț muntos de 2 400 km, care traversează India, Nepalul și Tibetul.

Pe versanții acestor munți, trăiesc multe mamifere, precum urșii, cerbii și lupii. Puține animale, cum ar fi iacul, reușesc însă să supraviețuiască pe cele mai înalte vârfuri. Unele mamifere mici, de exemplu marmota, traversează cele mai reci luni într-o stare letargică: în timpul somnului lung, ritmul cardiac și respirația se încetinesc pentru a reduce consumul de energie.

***Haină căptușită** și glugă*

Mănuși groase

***Cizme grele, care** protejează împotriva zăpezii*

În lipsa unei blăni naturale, omul trebuie să se protejeze cu haine groase pentru a nu-i fi frig pe culmile înzăpezite.

Marmota boback

MARMOTA

Marmotele boback trăiesc în vizuini subterane, din care ies dimineața devreme pentru a se hrăni. Una dintre ele rămâne de pază și, dacă observă un pericol, le avertizează pe celelalte cu un fluierat.

MAIMUȚA SACRĂ DIN INDIA

Antela este o maimuţă graţioasă, care trăieşte la poalele lanţului munţilor Himalaya şi se hrăneşte cu frunze, fructe şi flori. Religia hindusă o venerează, considerând-o un reprezentant al zeului Hanuman.

Antelele trăiesc în grupuri de familie.

Leopardul de zăpadă la vânătoare

LEOPARDUL ZĂPEZII

Leopardul zăpezii este o felină cu blană deasă, care se hrănește cu ovine sălbatice. Vara se cațără până la 5 500 m înălțime pentru a vâna, iar iarna urmărește prada în pădurile de la poalele lanțului muntos.

BARALUL

Când este în pericol, baralul nu fuge, ci rămâne nemișcat. Blana sa de culoare gri-albastră îl face să se confunde cu peisajul himalayan, iar animalele de pradă reușesc cu greu să îl descopere. Baralul de hrănește cu frunze și licheni.

Baralul din Himalaya

Animale montane

Culmile montane *sunt bătute de vânt și de furtuni*

Blană *dezordonată*

Iac

Coarne *curbate*

Takin

Takinul are *picioare robuste, pentru a se cățăra*

Markhorul este *o capră sălbatică cu niște coarne ciudate*

Markhor

IAC

Iacul este unul dintre animalele care trăiesc la cele mai mari altitudini. Blana deasă și lungă, dublată de pielea groasă, îl protejează de frigul extrem.

Flori de munte

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: p. 29
PLANETA PĂMÂNT: pp. 22-23

Rozătoarele

Șoarecii și șobolanii sunt rozătoare, unele dintre cele mai răspândite mamifere din grupul cărora fac parte și veverițele, castorii, hamsterii și capibara. Aceste animale au dinți incisivi mari care, deși continuă să crească toată viața, nu ajung niciodată foarte lungi, pentru că se tocesc rozând semințe și ierburi. Iepurele de casă și iepurele de câmp fac parte dintr-un grup de animale foarte asemănătoare cu rozătoarele.

Iepurele

Datorită picioarelor posterioare foarte lungi, iepurele este foarte rapid. Trăiește în grupuri mari, în vizuini săpate în pământ, de unde iese noaptea în căutarea hranei.

Iepurele comun

Veveriță uriașă

Veverițele Uriașe

Spre deosebire de multe alte rozătoare, care sunt active noaptea, veverițele ies ziua. Unele au coada deasă și trăiesc în copaci. Veverița uriașă din Asia de Sud-Est se hrănește cu nuci, coji și insecte și de multe ori fură fructe din ferme.

Șobolanii și Omul

Majoritatea șobolanilor trăiesc în pădure și se întâlnesc rar cu oamenii. Șobolanul negru este cel care populează canalele, așa că trăiește în orașe de pe toate continentele. Iese noaptea și mănâncă orice alimente găsește.

***Coadă** acoperită cu solzi*

Urechi mici

***Cu lăbuțele din** față țin mâncarea*

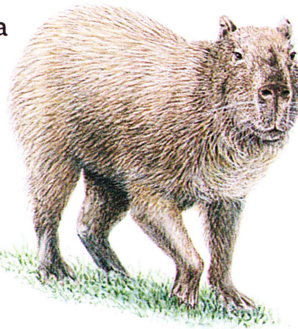
***Cerealele sunt unele** dintre alimentele preferate ale șobolanilor și șoarecilor*

DATE ULUITOARE

★ Șobolanul negru roade țevile pentru a bea apa care curge prin ele.

★ În fiecare an, rozătoarele distrug circa 42,5 milioane de tone de produse agricole.

CAPIBARA

Cel mai mare rozător este capibara. Având lungimea de 1,4 m, cântărește 66 kg și, față de șoarece, este chiar un gigant. Trăiește lângă apă în pădurile și preriile din America Centrală și de Sud.

PORCUL SPINOS

Dacă este amenințat de un alt animal, porcul spinos încearcă să îl sperie ridicându-și țepii lungi de pe spate. Dacă dușmanul nu se îndepărtează, se întoarce cu spatele și atacă.

Porc spinos cu țepii ridicați

Părul lung și aspru *protejează șobolanii de frig și umiditate*

Mustăți lungi *și sensibile la pipăit*

Dinții posteriori (molarii) *sunt folosiți pentru a sparge mâncarea*

Câțiva șobolani din canale atacă un sac plin cu cereale.

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ANIMALE DIN MARE: pp. 36-37

Mamifere pe cale de dispariție

Astăzi, multe specii de mamifere sunt rare. Unele au devenit extincte, adică au dispărut complet, pentru că au fost vânate în număr mare. În prezent, alte specii sunt amenințate în masă, iar agricultura le distruge habitatele. Multe tipuri de mamifere rare sunt acum protejate prin lege.

Pui de urangutan la rezervația din Sandakan

În ajutorul urangutanilor

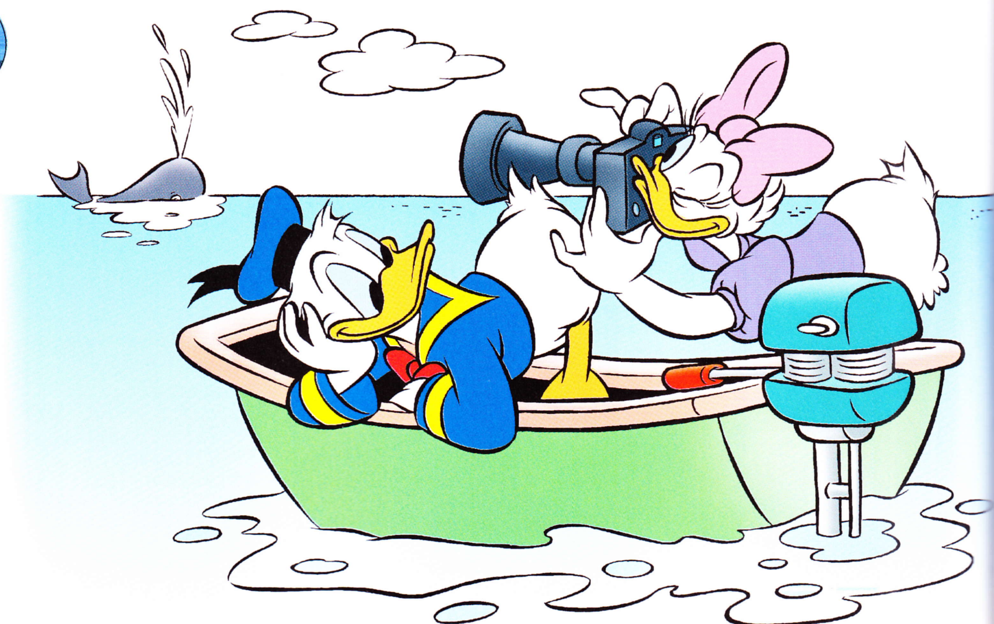
Mulți urangutani sălbatici sunt uciși. Rezervația urangutanilor de la Sandakan, din Sabah, Malaiezia, are drept scop instruirea oamenilor și a turiștilor cu privire la protejarea acestor mamifere rare ale junglei.

Orcă ieșind la suprafață lângă un vapor de croazieră

Observarea balenelor

În Noua Zeelandă și în alte zone unde trăiesc balene, oamenii călătoresc cu vaporul pentru a le observa de aproape. Aceste excursii îi ajută să afle mai multe despre balene și să se implice în salvarea lor.

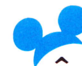

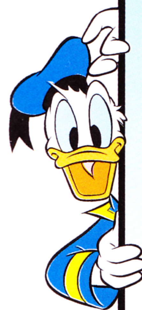

Turiști în safari privind girafele

ÎN SAFARI

Înainte, călătorii plăteau pentru a vâna și a omorî leii și alte animale mari. Astăzi, oamenii preferă să ia acasă fotografii în loc de piei de animale. Fac fotografii din mașină, care ascunde mirosul de om, pentru a nu speria sau a tulbura animalele.

DATE ULUITOARE

★ În fiecare minut, o zonă de pădure tropicală de mărimea a 50 de stadioane de fotbal este distrusă de activitatea oamenilor. Cel puțin jumătate din speciile de plante și animale ale lumii trăiesc în pădurile tropicale, multe dintre ele fiind amenințate de dispariție.

Cornul rinocerului a fost înlăturat fără durere, pentru a-l proteja de braconieri

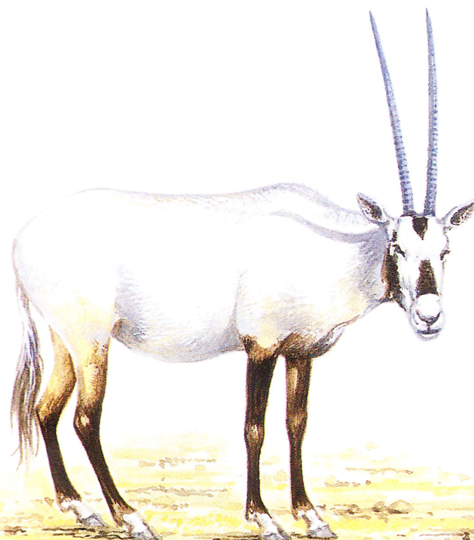

RINOCERII FĂRĂ CORN

Rinocerii sunt astăzi foarte rari. Mulți au fost uciși pentru coarnele lor, din care se fac bijuterii și medicamente. Pădurarii din ținuturile sălbatice obișnuiesc să le taie coarnele, pentru a-i feri de braconieri.

CREȘTEREA ÎN CAPTIVITATE

Unele animale rare sunt crescute în grădini zoologice. Oryxul arab este cea mai rară antilopă din lume. Unele s-au născut în captivitate și apoi au fost reintroduse în mediul lor natural. O turmă de aproximativ 100 de oricși hoinărește acum din nou prin deșertul arab.

Oryxul arab

CAUTĂ ȘI DESCOPERĂ
ATLAS: pp. 34-35
REPTILE ȘI AMFIBIENI: pp. 54-55

Glosar de cuvinte-cheie

Animal de pradă: animal care vânează alte animale pentru hrană.

Bârlog: casa unui animal, de exemplu a ursului.

Braconier: persoană care omoară ilegal animale.

Camuflaj: culori și modele deosebite, cu ajutorul cărora un animal se confundă cu mediul înconjurător.

Carnivor: animal a cărui hrană principală o constituie carnea.

Cheratină: materie din care sunt formate unghiile, ghearele, coarnele, copitele și solzii.

Climat: vremea caracteristică pentru o anumită zonă.

Coloană vertebrală: un șir de oase mici, numite vertebre, situate de-a lungul corpului unui animal; se mai numește șira spinării.

Copită: parte cornoasă, rezistentă, care acoperă terminațiile degetelor, protejând țesutul moale la anumite mamifere.

Corn de cerb: corn mare, în formă de crengi.

A se curăța: acțiunea prin care un animal își curăță sau își piaptănă blana, pentru înlăturarea murdăriei.

Erbivor: animal care se hrănește doar cu plante.

Extincție: procesul prin care toți reprezentanții unei specii dispar.

Fanon: lamela cornoasă situată pe maxilarul superior la balene; toate fanoanele formează o structură cu aspect de franjuri, cu ajutorul cărora balena filtrează apa care îi intră în gură, reținând doar hrana.

Glandă mamară: parte a corpului unui mamifer femelă care produce lapte pentru a-și hrăni puii.

Glandă odorantă: parte a corpului unui animal care secretă substanțe chimice puternic mirositoare.

Glandă sudoripară: parte a corpului unui animal care secretă pe piele un lichid asemănător cu apa, pentru a păstra răcoarea corpului.

Grăsime: strat gros de celule pline de grăsime aflat sub pielea anumitor animale, care le protejează de frig.

Grup: mai multe animale care fac parte din aceeași familie.

Gunoier: animal ca hiena, care se hrănește cu cadavrele altor animale.

Haită: grup de animale, de exemplu câini, care supraviețuiesc trăind și vânând împreună.

A hiberna: a intra într-o stare asemănătoare cu un somn

profund, pentru a supraviețui în lunile reci de iarnă.

Împerechere: procedeu prin care un mascul și o femelă se unesc pentru a face pui.

Înotătoare: o aripă în formă de paletă, care servește la înot.

Maimuță: un animal arboricol care se aseamănă cu omul.

Mamifer: un animal care naște pui vii și nu depune ouă. Mamiferele își hrănesc puii cu lapte din corpul lor.

Marsupial: mamifer care își naște puii înainte ca aceștia să fie complet dezvoltați. Puii continuă să crească într-un buzunar aflat în exteriorul corpului mamei.

A paște: a mânca iarbă și alte plante.

Primată: mamifer dotat cu creier dezvoltat și palme cu degetul mare opozabil, cu care pot apuca obiecte. Maimuțele și oamenii sunt primate.

Rât: nas lung al unui animal precum mâncătorul de furnici.

Rezervație: loc creat de oameni, unde animalele pot trăi netulburate și la adăpost de braconieri.

Rozător: mamifer mic cu dinți mari în partea din față a fiecărei fălci, cu care roade hrana.

A rumega: acțiune a unui animal, de exemplu vaca, prin care mestecă și înghite hrana, o digeră parțial și apoi o readuce în gură pentru a o mesteca din nou.

Safari: călătorie în natură pentru a privi de aproape animalele sălbatice.

Sânge cald: capacitatea unui animal de a păstra o temperatură constantă a corpului.

Schelet: cadru osos care susține și protejează corpul.

Sezonul de împerechere: perioada din an în care se împerechează animalele.

Specie: un anumit grup de animale ai cărui membri au trăsături și caracteristici comune și pot crește împreună.

Spin: unul dintre numeroșii țepi lungi, ascuțiți și goi pe dinăuntru, cu care sunt acoperite unele animale, precum porcul spinos.

Teritoriu: o anumită zonă unde trăiește și își găsește hrana un animal și pe care, de multe ori, o apără.

Trompă: un nas lung, flexibil, musculos, prin care se continuă buza superioară a unui elefant.

Turmă: mai multe animale de același fel care trăiesc împreună.

Ungulat: mamifer cu copite, precum calul.

Vertebre: oase legate între ele, care formează coloana vertebrală a unui animal.

Vizuină: o groapă subterană sau o scorbură în care se cuibărește un animal.

